אין פלאַנטער פון לעבן . . .

פון מ. ס.

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם מאַרענעם אידישן לעבן אין אמעריקע

(פארטזעצונג)

אין די צען יאר צייט זייט לעוו קריידער איז מיט זיין פאמיליע אריבערגעקומען קיין אמעריקע האט ער נעהאט גוטע צייטן. עס איז אים געלונגען צו קריגן גאנץ גיך א גוטן נאמען אין דער ביזנעס וועלט. און שוין פינף יאר צייט אז ער איז געווען פאר־בונדן מיט דער פירמע פון וואלף נארבער. ער האט אפטמאל געמאכט רייזעס אין ווייטע שטעט, אבער ער אליין איז נראד ניט געווען פארליבט אין דעם, זיין בעס־טער גענוס איז געווען אין דער היים, ביי זיין ווייב און קינדער, וועלכע ער האט זיי־ער ליב געהאט.

לעוו איז געווען ארום פערציק יאר אלט. ער איז געווען א הויכער, א שלאנקער, מיט טונקלע האר אויפ'ן קאָפּ און מיט גרויע, קלוגע אויגן. ער האט נעהאט אויף זיך דעם שטעמפּל פון דעם אומראואיקן געשעפטס־מאן פון דעם היימישן קליינעם שטעטל, און אין דערוועלבער צייט איז ער געווען דער אינטעליגענטער אידישער יונגערמאן, וועלכער האט זיך אינטערעסירט מיט אלע אידישע אינטערעסן. אויך דא אין אמעריר־קע האט ער גענאראט צו געפינען זיך אלע־מאל צווישן אידישע מענשן און צו נעבן זיינע קינדער א אידישע דערציאונג.

אבער דער שטראם פון דעם אמעריקא־נער לעבן איז געווען א סך שטארקער פון אים. אפטמאל פלעגט ער בלייבן שטיין אזוי ווי א צעמישטער און זיך אליין ניט געפרעגט געפרעגט. ער האט געפילט, אז די רוישיקע ביזנעס וועלט פון איין זייט און דאס אימפּעטיקע לעבן פון דער צווייטער זייט, מאכן אים אליין פאר אן אנדער מענש, א מענש וואס ווערט ווייניקער איר און אלץ מער פארליבט אין אמעריקע, הגם ער האט געקוקט אויפ'ן לעבן מיט אפעגע אייזן און האט געוואוסן וויפל פעלערן עס זיינען פאראן אין אמעריקע און וויפל עס פעלט איר נאך צו ווערן אן אמת פריי לאנד.

אבער ביי זיך אין שטוב, ביי זיך אין דער הויז, [illegible] ביי זיינע [illegible] קינדער, איז לעוו קריידער געבליבן דער־[illegible] ווי ער איז געווען אמאל אין [illegible] קליין שטעטל אין בעסאראביע. זיין בעסט פארגעניגן איז געווען צו פארדיינען מיט זיין הון'לע און מיט די קינדער אין עס צי־מער. דאס מאפער עסן צוזאמען מיט די קינדער איז ביי אים געווען דאס גרעסטע פארגעניגן. ווייל אין זיין שיינער היים האט אלעמאל געוואוינט אויף אים דר שיינע ליכטיקע היים, די ציכטיקע און ליבלאכע הון'לע, מיט די שיין פארקעמטע האר און מיט א ווייס פארטוך און איר שווארץ קלייד. הון'לע האט ניט געוואלט האלטן קיין לעבן אין שטוב, זי פלעגט נאר איינ־מאל אין וואך רופן א פרוי וואס האט איר איבערגעוואשן די וועש. אלע אנדערע אר־בעטן פלעגט זי טאן אליין. זי איז געווען יונג און שטארק און האט פאר ארבעט קיין קיין פארמעגן אין דער וועלט, אין אמעריקע. זי האט געוואוסן, אז זי איז אין אמעריקע, אין דער נייער וועלט, אין דער פרייער וועלט, אין דער וועלט פון מעגלעכקייטן, אין דער וועלט פון אלע מעגלעכקייטן, אין דער וועלט פון אלע מעגלעכקייטן, אין דער וועלט פון אלע